

**Το σχολείο που
οραματίζονται**

VS.

**το σχολείο που
οραματιζόμαστε**

Ηλίας Καρασαββίδης
Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

αυτοί

- επίσημη ρητορική για το “νέο σχολείο”
 - ορθόδοξη νεοφιλελεύθερη προσέγγιση που εκφράζει τη νέα κοινωνικο-οικονομική κατάσταση: παγκοσμιοποίηση, ανταγωνιστικότητα, κοινωνία της γνώσης, οικονομία της γνώσης

21ος αιώνας

- νέες δεξιότητες
 - δημιουργικότητα και κανοτομία
 - κριτική σκέψη
 - επίλυση προβλημάτων
 - λήψη αποφάσεων
 - μεταγνώση
 - συνεργασία
 - πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα

αλλά...

- **πρόβλημα:** το τρέχον σχολείο αδυνατεί να αναπτύξει αυτές τις δεξιότητες
- **λύση:** αλλαγή εκπαιδευτικών πρακτικών

κωδικό όνομα

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

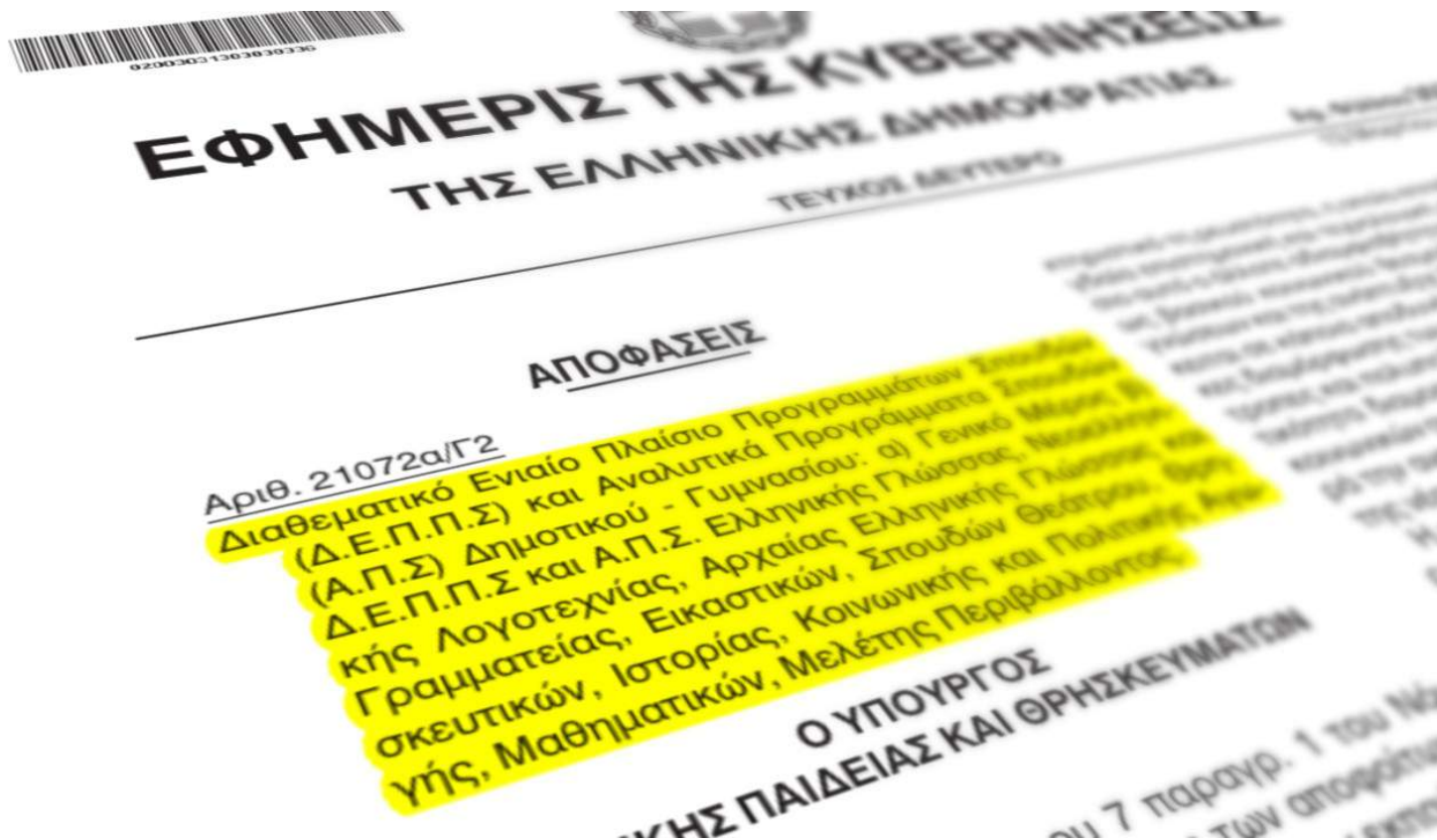
εστίαση

- εξέταση καινοτομίας από τη σκοπιά των ΤΠΕ

κυριαρχία

- οι ΤΠΕ κατέχουν εξέχουσα θέση στις φαντασιώσεις περί καινοτομίας

δυναμικό

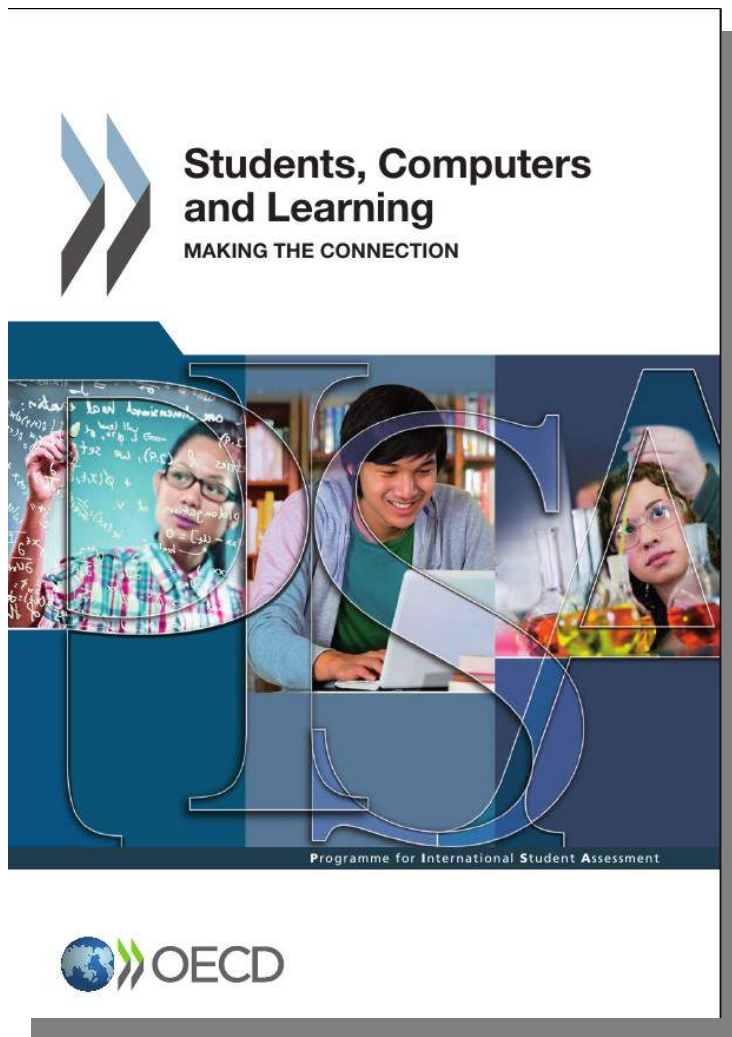
- προσδοκία: οι ΤΠΕ θα φέρουν “επανάσταση”

αλλά....

.....η “επανάσταση” άργησε μια μέρα

“PISA results show no appreciable improvements in student achievement in reading, mathematics or science in the countries that had invested heavily in ICT for education” (p.15)

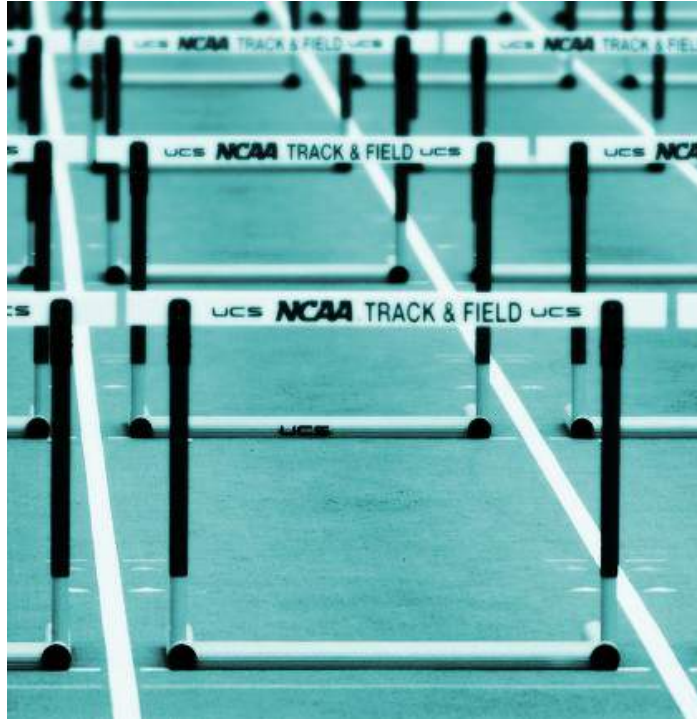

**Students, Computers
and Learning**
MAKING THE CONNECTION

Programme for International Student Assessment

OECD

γιατί;

- κατηγορίες εμποδίων στη χρήση ΤΠΕ
 - 1ου επιπέδου
 - 2ου επιπέδου

Ertmer, P. A. (1999). Addressing first-and second-order barriers to change: Strategies for technology integration. *Educational Technology Research and Development*, 47(4), 47-61.

εμπειρική έρευνα

- εμπειρική έρευνα
 - οι εκπαιδευτικοί **δεν** χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ
 - (ακόμα και όταν χρησιμοποιούν ΤΠΕ) οι εκπαιδευτικοί τείνουν να τις χρησιμοποιούν για να υποστηρίξουν τις **τρέχουσες πρακτικές** τους παρά για να εισάγουν καινοτόμες πρακτικές

απήχηση;

- οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν εύκολα τεχνολογίες οι οποίες **διευκολύνουν** τις πρακτικές τους

διάγνωση

- η αποτυχία της “επανάστασης” μέσω ΤΠΕ χρεώθηκε στον εκπαιδευτικό

αιτία

- η περιορισμένη χρήση των ΤΠΕ και η μη καινοτόμος χρήση τους οφείλεται στις **αντιλήψεις** που έχει ο εκπαιδευτικός

Θεραπεία

- το δυναμικό των ΤΠΕ δεν μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς που δεν αντιλαμβάνονται το μεγαλείο τους
- αξιοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης για την **αλλαγή αντιλήψεων** των εκπαιδευτικών

αποτελέσματα

- μικρές επιτυχίες επιμόρφωσης σε τοπικό επίπεδο
- η συνολική εικόνα παραμένει άκρως προβληματική

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡόβλημα

ερώτημα

- γιατί εμφανίζονται “αντιστάσεις” στις ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς;

ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ;

- Λόγοι χρήσης της τεχνολογίας
 - εξωτερικές πιέσεις
 - προσέλκυση προσοχής
 - αλλαγή ρουτίνας
 - προετοιμασία μαθήματος και διαχείριση τάξης
 - αξιοποίηση λειτουργιών της τεχνολογίας

Baek, Y., Jung, J., & Kim, B. (2008). What makes teachers use technology in the classroom? Exploring the factors affecting facilitation of technology with a Korean sample. *Computers & Education*, 50(1), 227-234

αλλεργίες

- συλλογισμός
 - οι ΤΠΕ είναι καινοτομία
 - οι εκπαιδευτικοί είναι “αλλεργικοί” σε καινοτομίες
 - οι εκπαιδευτικοί είναι αλλεργικοί στις ΤΠΕ

ορθολογισμός

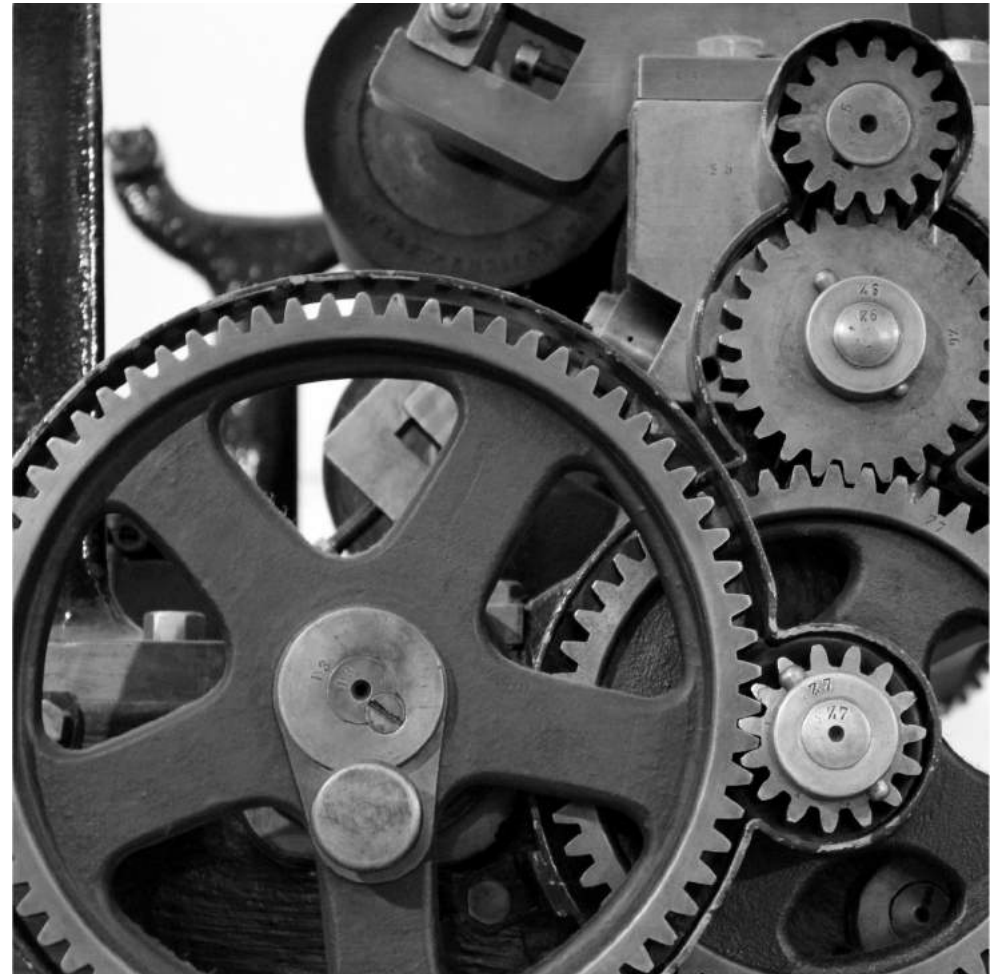
- η εστίαση στις αντιλήψεις του εκπαιδευτικού μοιάζει (φαινομενικά) **ιδεατή**
 - ο εκπαιδευτικός έρχεται στο προσκήνιο
 - αναδεικνύεται ο κομβικός του ρόλος

αλλά....

- ο εκπαιδευτικός είναι το **θύμα**
 - ενώ φαινομενικά λαμβάνεται υπόψη ο εκπαιδευτικός, ουσιαστικά **αγνοείται**
 - η προσπάθεια εφαρμογής καινοτομίας διαμέσου της αλλαγής των αντιλήψεων του εκπαιδευτικού τον καθιστά **υπεύθυνο** για την τύχη της καινοτομίας

πολυ-παραγοντικό πρόβλημα

- ο εκπαιδευτικός θεωρείται ως ο βασικός διαμεσολαβητικός παράγοντας αλλαγής αλλά...
- η απόπειρα εκπαιδευτικής αλλαγής με εστίαση σε **ένα** και μόνο παράγοντα είναι άκρως προβληματική

φυσικό φαινόμενο

- πρόβλημα εννοιοποίησης
 - οι αντιλήψεις του εκπαιδευτικού **δεν** αναδύονται στο κενό
 - εμφανίζονται εντός του **συστήματος δραστηριότητας** που αυτοί συμμετέχουν

δομή

- το σύστημα δραστηριότητας συγκροτείται από
 - νομοθεσία (εκπαιδευτική και μη)
 - αναλυτικά προγράμματα
 - διάρθρωση ύλης
 - ωρολόγια προγράμματα
 - διάρκεια διδακτικής ώρας
 - ηλικιακός διαχωρισμός μαθητών

ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

- **γραμματική του σχολείου** (grammar of schooling)
 - κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να λειτουργήσει ο εκπαιδευτικός
 - ο εκπαιδευτικός έχει περιορισμένους βαθμούς ελευθερίας

Tyack, D., & Tobin, W. (1994). The “grammar” of schooling: Why has it been so hard to change? *American Educational Research Journal*, 31(3), 453-479.

ευθύνη

- κάθε προσπάθεια αλλαγής των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών που δεν λαμβάνει υπόψη το πως αυτές διαμορφώνονται **υποσκάπτει** σοβαρά τις όποιες πιθανότητες επιτυχίας
- η προβλέψιμη αποτυχία υλοποίησης της καινοτομίας θα **χρεωθεί** στον εκπαιδευτικό

εμείς

- όραμα
 - πιο ανθρώπινο σχολείο
 - μαθητές
 - γονείς
 - εκπαιδευτικούς
 - πιο δίκαιη κοινωνία
 - ο **καθένας** μπορεί να κερδίσει το λαχείο
 - δεν μπορούν να κερδίσουν **όλοι** το λαχείο

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- **συστημική προσέγγιση**
 - δραστική **μείωση** της ύλης
 - έμφαση σε **μάθηση με νόημα**
 - αντισταθμιστική υποστήριξη **μορφωτικού ελλείματος**
 - θεσμική υποστήριξη **επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών**
 - αλλαγή τρόπου εισαγωγής στα ΑΕΙ

ΟΥΤΟΠΙΑ;

- παράδειγμα προς αποφυγή: ΗΠΑ
 - 2001: No Child Left Behind
 - 2009: Race to the Top
- παράδειγμα προς μίμηση: Φιλανδία

επίλογος

“Reformers believe that their innovations will change schools, but it is important to recognize that schools change reforms” (p. 478)

Tyack & Tobin (1994)